

Γιώργος Ιωάννου

Να 'σαι καλά, δάσκαλε!

► ΘΕΜΑ:

Ο ρόλος ενός δασκάλου για το κέντρεμα του ενδιαφέροντος των μαθητών προς την Παράδοση.

► ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Λαογραφικό και διδακτικό.

► ΛΑΪΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ:

- Το σύνολο των πολιτιστικών στοιχείων που κληροδοτήθηκαν από τις Παλαιότερες γενιές. Συμπεριλαμβάνει:

- Τα υλικά δημιουργήματα (οικοδομήματα, εργαλεία, φορεσιές κ.ά).
- Ηρώες και εθάρμες (ήθη, έθιμα κ.ά)
- Τα πνευματικά δημιουργήματα (τραγούδια, παραμύθια, παροιμίες κ.ά)
- οι θεοί και οι άγιοι (ηθικές, κοινωνικές κ.ά)
- η λαογραφική έκφραση (χορός, ζωγραφική κ.ά)
- ο τρόπος ζωής και εργασίας καθώς και οι σχέσεις ανθρώπων στους ανθρώπους.

Ήθια της Παράδοσης: οι άνθρωποι δε νιώθουν μετέωροι και ξεκομμένοι από τις ρίζες τους, νιώθουν αυτογνωσία και ασφάλεια. Η Παράδοση αποτελεί οδηγό για το παρόν και το μέλλον καθώς και το πιο βασικό στοιχείο της εθνικής ταυτότητας και της ελπίδας ενός λαού.

► ΓΛΩΣΣΑ:

Απλή και λιτή δημοτική γλώσσα. Σε πολλά σημεία είναι έκδηλη η καθαρεύουσα προφορική ομιλία, χωρίς να εμφανιστεί λογοτεχνική επιτηδεύση.

► ΨΦΟΣ:

Αρετά απλό και λιτό, με λίγα σχήματα λόγου. Αποφεύγεται η ετοιμωδής και πυκνή διατύπωση. Αετάρικος και μεταρχολικός τόνος.

► ΣΧΗΜΑΤΑ ΛΟΓΟΥ:

Μεταφορές, Παραποιήσεις, αινίγματα.

► ΑΦΗΓΗΣΗ:

Δραματοποιημένος (ομοδομητικός), βλέποντας από εσωτερική οπτική γωνία.

Συμφετέρετα στα δρώμενα, αφήνεται σε α' γραμμιακό Πρόσωπο (μίμηση ή άμεση αφήγηση).

► ΤΟΠΟΣ:

Δεν προσδιορίζεται (κάποιο μέρος της ελληνικής επαρχίας)

► ΧΡΟΝΟΣ:

Ο χρόνος της Ιστορίας δεν προσδιορίζεται με ακριβήτα (γενικά τα χρονολογικά χρόνια του αφηγητή). Ωστόσο ο χρόνος της αφήγησης είναι μεταγενέστερος από τα γεγονότα, είναι η ώριμη ηλικία του αφηγητή, όταν αυτός γνωρίζει πια τα έγινε μετά από τα γεγονότα που αναφέρει. Αυτό φαίνεται στην τελευταία παράγραφο, η οποία βρίσκεται μέσα σε εισαγωγικά.

► ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΩΠΩΝ:

Δάσκαλος → Αγάπη και φόρος για τη δουλειά του, την οποία δε βλέπει ως απλό επάγγελμα, αλλά ως πεποιμπήμα. Αγάπη για τα παιδιά, θέλει να τους προσφέρει ό,τι ηριεεότερο μπορεί. Επιθυμεί να τους εμεφυθέσει τη δική του πατρία για την ηαράδοση. Προδοντικός, φιλικός με τους μαθητές, δημιουργεί σχέσεις οικειότητας μαζί τους και δε εφαρμόζει τις ηαράδοσιακές μεθόδους των Τρωριών και των Επιστήλων. Τέλος, προσπαθεί να είναι δίκαιος ως προς τη συμπεριφορά του απέναντι στα παιδιά.

Στο κείμενο παρουσιάζονται δύο μοντέλα διδασκαλίας:
α. «σχολείο εργασίας»,

- δεν είναι απομονωμένο από τη ζωή και την κοινωνία
- δεν περιορίζει την απόκτηση γνώσεων στους τοίχους του σχολικού περιβάλλοντος,
- ενθαρρύνει τους μαθητές σε δραστηριότητες που ξεφεύγουν από τα όρια του τυπικού αναλυτικού προγράμματος
- τους καλλιεργεί δημιουργικά ενδιαφέροντα, ώστε να εφαρμόζουν στην πράξη τη θεωρητική γνώση.
- οι μαθητές δε φοβούνται τον δάσκαλο,
- τον βλέπουν ως συνεργάτη και σύμβουλο και εκδηλώνονται μπροστά του με αυθορμητισμό και ειλικρίνεια,
- ο δάσκαλος συμπεριφέρεται στους μαθητές με οικειότητα και κατανόηση,
- δεν παρουσιάζεται ως αυθεντία,
- σέβεται την προσωπικότητα του μαθητή και παράλληλα δημιουργεί ευχάριστη ατμόσφαιρα, χρησιμοποιώντας τον διάλογο αντί για την αυταρχική επιβολή των απόψεών του.

β. Το δεύτερο μοντέλο δίνεται συνοπτικά με τη φράση: Αλλά ήξεραν πολύ καλά από κατάλογο, άγριες ή φαρμακερές φωνές και τρεμούλες.

- έχει δασκάλους με συμπεριφορά αντιπαιδαγωγική
- ο δάσκαλος καταπιέζει τους μαθητές και επιβάλλεται με την απειλή του βαθμού και την άσκηση βίας (ξυλοδαρμός) προβάλλοντας τον εαυτό του ως αυθεντία.
- οι μαθητές από την πλευρά τους τον τρέμουν από τον φόβο τους
- τους επιβάλλεται ~~είναι~~ η στείρα απομνημόνευση ξερών και άψυχων γνώσεων μέσα στο απομονωμένο από τη ζωή και την κοινωνία περιβάλλον του σχολείου.